

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

невизначеності, а також труднощах у виконанні податкових зобов'язань через фізичну втрату активів або тимчасову зупинку діяльності.

Зменшення обсягів господарської діяльності у найбільш постраждалих регіонах спричинило зниження податкових надходжень до місцевих та державного бюджетів, що, у свою чергу, стимулює фіскальні органи до пошуку компенсаторних механізмів, зокрема через посилення перевірок або перегляд податкових преференцій [3]. Особливо вразливими у цьому контексті є малі та середні підприємства, що мають обмежені ресурси для адаптації до змін у податковій політиці або для юридичного захисту своїх інтересів у разі виникнення податкових спорів.

Таким чином, наслідки воєнних дій не лише завдають прямої шкоди бізнесу, а й опосередковано формують нові податкові ризики, які потребують удосконалення механізмів податкового адміністрування в кризових умовах та посилення інституційного захисту платників податків.

Література:

1. Сарана, Л. А. (2022). *Особливості управління податковими ризиками держави на час дії воєнного стану. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, 1(4).*

2. Глушко А.Д., Пиріг Я.М. *Оптимізація заборгованості підприємства критичної інфраструктури в аспекті зміцнення фінансово-економічної безпеки. Вісник Хмельницького національного університету. 2023. № 1 (314). С. 47–54.*

3. Глушко А. Д., Колінчук Д. В., Власенко В. А. *Реформування податкової системи України в умовах євроінтеграції. Економічна безпека: держава, регіон, підприємство: матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 29 вересня 2022 р. Полтава: НУПП, 2022. С. 180–183.*

УДК 336.763.33:351.746.2(477)

*В.О. Хафізова, студентка групи 101-ЕФ
Науковий керівник - Ю.С. Худолій, к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ВІЙСЬКОВІ ОБЛІГАЦІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ

В умовах повномасштабної війни в Україні держава зіткнулася з проблемами зайнятості, зниженням рівня виробництва та економічними заворушеннями. Бойові дії також спричинили викривлення на ринку праці, скорочення споживчого споживання та зниження рівня інвестицій.

На цьому тлі вкрай важливо здійснити швидкий перерозподіл бюджетних ресурсів і розпочати ефективну політику на користь найбільш

уразливих груп населення, включаючи людей похилого віку, дітей та біженців. Із цією метою військові облигації є одним із домінуючих інструментів для підтримання балансу та заохочення ділової активності.

Військова облигація – це облигація внутрішнього займу – є цінними паперами, які надає сама держава.

Таким чином вона позичає кошти в громадян. Йдуть вони на підтримку економіки та, населення і на сам перед армію. Ці гроші йдуть на купівлю зброї, набоїв, техніки, медикаментів. Повернення цих запозичень буде з відсотками. Цей інструмент використовували США ще під час війни за незалежність, а також Велика Британія за кілька місяців після початку Першої світової війни.

Купити військові облигації можна через банк або ліцензовану брокерську компанію. Їх перелік можна знайти на сайті Мінфіну. Придбати також можна в будь-якому відділенні банку, так і через мобільний додаток. Таку пропозицію можуть запропонувати «Укргазбанк», «ПУМБ», «Монобанк», брокери ІСУ, «Універ Капітал», БТС Брокер, «Дрегон Капітал». При згоді на цю пропозицію, що банки чи брокери беруть комісію за послугу.

Вартість військової облигації становить 1000 гривень, але ціна, за яку можна придбати, може бути меншою, так і більшою за цю суму. Це залежить від того, на який термін інвестується, чим менше, тим дешевша облигація. Дохід залежить від терміну, якщо більший період то більший відсоток. Короткострокові облигації на два місяці становитимуть 12,5%, а півторарічні – 16,5%. При отриманні найменших відсотків потрібно брати облигацію в доларах та євро – 2,5%-3,7%.

Під час першого аукціону у 2022 році Міністерство фінансів продали військові облигації на 8,1 млрд. гривень. Згодом сума змінилась була найвищою 13 млрд. гривень 26 квітня та 24 травня до аукціону, а 7 червня було викуплено на 810 млн. гривень. Причиною зниження попиту стало підвищення Нацбанком облікової ставки з 10% до 25%. Цей показник є важливим для банків і фінансових установ, завдяки якому підвищується відсоток на депозит.

НБУ сподівався, що уряд збільшить прибуток на облигації, але цього не сталось. Як він це пояснив, що військова облигація є благодійною підтримкою державного бюджету, а не заробіток.

Найбільшими покупцями цих облигацій є самі банки. Для них це вигідно: по-перше, НБУ вважає такі вкладення надійними, що позитивно впливає на фінансову звітність банків; по-друге, це можливість заробити. Коли облікова ставка була 10%, а облигації приносили 11%, банки могли брати кредити в НБУ і вкладати їх у папери з прибутком.

Але після підвищення ставки до 25% та відсутності підвищення дохідності облигацій – заробіток став мінімальним.

При низькому попиту 7 червня, вже 14 червня ситуація покращилась – вони майже залучили 5,4 млрд. гривень на бюджет. Від цього продажу отримали 3,45 млрд гривень. Тому є логічним вкладати на короткий термін менший ризик – не доводиться «заморожувати» гроші на великий термін.

Військові облигації є вигідним вкладом по кількох причинах: по-перше дохід не оподатковується, на відміну від депозиту, по-друге підтвердження про доходи не потрібно для купівлі. Наприклад, зараз облигації дають 16% річних у гривні, тоді як банки пропонують близько 12%, але після податків на руки залишається лише 8,5%. Водночас через високу інфляцію (прогноз – до 14%) навіть 14% не гарантують збереження вартості грошей, але це все одно краще, ніж депозити, особливо для тих, хто має заощадження від 100 тисяч гривень.

Література:

1. Мірер П. Інвестиція у поразку Росії. Як купити військові облигації і чи можна на них заробити. *супільне новини*. URL: <https://suspilne.media/252788-investicia-u-porazku-rosii-ak-kupiti-vijskovi-obligacii-i-ci-mozna-na-nih-zarobiti/>.

2. Гут Л. В. Військові облигації як джерело фінансування соціально-економічних програм у період воєнного стану. *актуальні питання економічних наук*. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/36>.

3. Худолій Ю.С., Василенко О.І., Шклярук А.В. Використання інфляційного таргетування, як інструменту забезпечення фінансової безпеки країни. *Економіка і організація управління: зб. наук. праць ДонНУ*. 2016. № 1(21). С. 212-218.

4. Довгаль Ю.С., Гребінь О.М. Оцінка ефективності управління ліквідністю на рівні комерційного банку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. Х.: ХІБС УБС НБУ*, 2011. №1(10). С. 32–38.

УДК 336.7

*П.М. Коваленко, студентка гр. 101-ЕФмс
Науковий керівник – О.С. Вовченко, к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА НБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасних умовах Національний банк України змушений оперативно реагувати на виклики війни шляхом ефективної монетарної політики, спрямованої на підтримку фінансової стабільності, стримування інфляції та забезпечення стійкості банківської системи. Комбінація прямих і непрямих методів грошово-кредитного регулювання дозволяє впливати на ліквідність, валютний курс та економічну активність, що особливо важливо під час кризи та у період післявоєнного відновлення.